

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Ioannis Macherentini Societatis Iesv Theologi,
Explanatio Catechismi Catholici**

Macherentinus, Johannes

Colon., 1612

Articvlvs Octavvs. Credo In Spiritvm Sanctum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39397

Ioan. 3. STVS dicebat: *Qui non credit, iam iudicatus est,*
 Pjal. 1. *& tales impij non resurgent in iudicio.* Similiter
 Orig. tra- viri sancti, qui Apostolorum exemplo, ab-
 statu 2. in dicatis omnibus, voluntaria paupertate, ca-
 Matth. stitate, & obedientia, in statu perfectionis
 D. Aug. li. Christum probè secuti sunt; futuri sunt iu-
 20. de ci- dices, & *sedebunt super sedes duodecim, iudican-*
 nitate Dei *tes duodecim tribus Israël.* Cæteri seu iusti, seu
 cap. 5. & Homi. 50. peccatores, qui bona opera malis coniunxe-
 D. Grego. runt in iudicium & discussionem adducen-
 lib. 11. mo- tur.
 ral. ca. 30. & lib. 26.
 cap. 24.
 Matth. 19.

Quis hinc redundat fructus?

Primò, Consolatio bonorum, quibus aliquando miseriarum omnium finis imponetur, præmiumque laborum conferetur: Deo enim est cura de nobis, qui & labores & dolores nostros considerat.

Secundò, Terror malorum, quia à sapientissimo Iudice eorum opera ad normam iustitiæ examinabuntur; & ab eo qui neque precibus, neque precio flecti potest, iudicabuntur; ab omnipotente punientur, pro momentaneis bonis reddentur æterna mala, pro paucis plurima, parvis maxima.

ARTICVLVS OCTAVVS.
 CREDO IN SPIRITVM
 Sanctum.

Quid sequentibus articulis agitur?

De

De tertia persona in diuinis, eiusque effectibus in Ecclesia.

Qua huius Spiritus natura?

Quia in ipsum nos credimus, significatur verus esse Deus, eadem qua Pater & Filius diuinitate, maiestate, atque potentia, quod his verbis in Symbolo Constantino-politano explicatur; Qui cum Patre & Filio adoratur & conglorificatur.

Tametsi namque, vel in sacris literis, vel in precibus Ecclesiæ, rarior fiat Spiritus Sancti, atque Patris aut Filij mentio: nusquam tamē excluditur; sed cum Patre vnus Deus, sub Patris nomine intelligendus venit, quoties proprietates Patris distinctionem non facit. *Itaque nemo nouit Filium, nisi Pater, neq; Patrem nisi Filius.* Et, *de die illo nemo nouit nisi solus Pater*, & si quæ sunt alia, quæ significant actiones Dei, tota Trinitas in Patre est accipienda. Filij meminimus distinctè sæpius in nouo Testamento propter humanam naturam quam assumpsit, rarius in veteri Testamento, quando obscure homines in eius necdum incarnati notitiam venerant. Patris nomen crebrius exprimitur, tum quod ei tribuatur potentia, quam veneramur atque metuimus, tum quod eius Filius humanum genus Deo conciliauerit.

Quod habet nomen?

D Ter-

Tertiæ huic personæ diuinæ, peculiare nomen non ascribitur, sicut Patri & Filio; sed cōmune, quod in cæteras personas competere potest. Siquidem tota Trinitas & sancta est & Spiritus (Spiritus, inquit, est Deus) idque ex eo quod eius ineffabilis processio, nomine proprio explicari nequeat, sicut processio Filij quæ est generatio. Accōmodatè tamen vsurpatur hoc nomen Spiritus, à vento subtiliter impellente sumptū; quod hæc persona procedat à Patre & Filio per modum amoris: sicut enim amans in alium fertur amore, ita Pater in Filium, & Filius in Patrem Spiritu Sancto.

Qua ratione sanctum confitemur?

Sanctus dicitur non ad creaturarum morè, quæ vel Deo consecratæ sunt; vt vasa sacra; vel diuina internaque gratiæ iustitiæ affecte; vt homines mortales: vel diuina participatione gloria condecorati, vt sancti in gloria; sed quod sit ipsissima sanctitas, fons & origo creatæ omnis sanctitatis, omnia perficiens, omnia consecrans, omnia sancta efficiens.

Ostende quod nos diuinus ille Spiritus sanctificet?

1. Cor. 12.

Ephes. 4.

Primò ipse Concionatores, Pastores, Doctores instituit, muniaque Ecclesiæ ad peccatorum conuersionem, corporisque mystici ædificationem diuisit.

Secundò,

SYMBOLI APOSTOLICI. 51

Secundò, Ipse occasiones à consuetudine peccatorum ad vitam meliorem homines reuocandi suppeditat, Doctores ad docendum impellit & mittit, Petrum ad Cornelium, Philippum ad Eunuchum. *Actor. 10. Actor. 8.*

Tertiò, Ipse animam occulta vi interius emollit ad pœnitentiam. *Isai. 11.*

Quartò, Ipse peccatorum dat veniam, & maculas omnes detergit.

Quintò, Ipse sapientiæ, scientiæ, cœterisque donis mentem illustrat.

Sextò, Ipse affectus nostros infusis virtutibus, ad sanctas actiones inclinat.

Septimò, Ipse denique sanctificatos & iustificatos velut sigillo obsignat, vt non obscurum sit, hoc vitæ curriculo dimenso, nos in numero esse filiorum Dei, estque pignus seu arrha hæreditatis æternæ, quam qui secum ex hac vita deferet, ius habebit futuræ retributionis. *Signati (inquit) estis Spiritu promissionis sancto, qui est pignus hæreditatis nostræ.* *Ephes. 1.*

Recense Spiritus Sancti proprietates?

In Constantinopolitano symbolo varia de Spiritu Sanctò, ob insurgentes hæreses, explicata fuerunt. Primò, Dominus; tum quia vnus Deus cum Patre & Filio, creator, conseruator, ac moderator rerum omnium; tum quia verè liberos dominosque sui ipsorum illos efficiat, quos semel occupauit, tol-

lens metum omnem, animumque seruile
ubi enim spiritus Domini ibi libertas.

2. Cor. 3. Secundò, viuificans. i. quia res om
 creatæ eius beneficio habent id ipsum qu
 sunt, qui & uiuentibus largitus est vit
Psal. 103. iuxta illud; *Emitte spiritum tuum & crea*
Gen. 1. *tur. Et, Spiritus Domini ferebatur super aqua*

1. Tim. 5. quia per suam gratiam fit vita animæ,
 qua, corpore uiuentes, mortui sumus De
 quia in resurrectione iustorum, ad vitam
 uocabit corpora nostra, nõ quidem ea
 diuisione qua damnatos, ut scilicet anime
 poribus suis restituantur; sed ut dono Sp
 tus reddantur agilia, impatibilia, spiritua

Rom. 8. *Viuificabit (ait Apostolus) mortalia corpora*
stra, propter inhabitantem spiritum eius in v

Tertiò, qui ex Patre Filioque procedit
 est amor Patris & Filij, & nexus vtriusque
 eiusdem substantiæ & diuinitatis. Non
 tur, non formatur, non generatur; sed
 cedit, à Patris & Filij substantia, hoc est, à
 tre & Filio, non ut à diuersis principijs,
 ab vno principio, vnde dicitur Spiritus

Matth. 10. tris & Spiritus Filij, & ab vtroque accipit

Ioan. 16. *(De meo accipiet: Omnia quæcunque habet*

Rom. 8. *mea sunt: propterea dixi de meo accipiet.*

Galat. 4. ab vtroque ad nos mitti. *Misit (inquit)*

Ioan. 15. *Spiritum Filij sui in corda vestra. Et Christus*

venerit Paracletus, quem ego mittam à Patre.

Quartò, qui cum Patre & Filio simi

do

doratur & conglorificatur. Tametsi accipiat
 à Patre & Filio, tametsi mittatur, tametsi sit
 donum, quod à Deo datur hominibus, est
 tamen vnus & verus Deus cum Patre & Fi-
 lio, cui templa consecrantur, (nam *membra* 1. Cor. 6.
nostra templum sunt Spiritus Sancti) cui sacri-
 ficia offeruntur, qui vbique est; qui *scrutatur*
profunda Dei: Denique qui vnum habet no-
 men, vnam potestatem, vnam gloriam, vnã
 naturam cum Patre & Filio; Sic enim legi-
 mus, *In nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti.* Math. 28.
Et Tres sunt qui testimonium dant in cœlo, Pater, 1. Ioan 5.
Verbum, & Spiritus Sanctus, & hi tres vnum sunt.
 Quod autem mitti dicatur, non arguit infe-
 riorem dignitatem, aut maiestatem: Nam &
 Rex mittitur quandoque à consularijs, &
 Filius Dei à Patre & Spiritu Sancto. *Nunc ait,* *Isaiæ. 48.*
misit me Dominus Deus & Spiritus eius. Mitti
 autem à Patre & Filio dicitur Spiritus San-
 ctus, à quorum natura cum sua omnia habe-
 at, ad nos sponte venit, sua dona nobis com-
 municaturus.

Quintò, qui locutus est per Prophetas. 2. Cor. 3.
 Author omnium scripturarum, tam quæ in
 corde Ecclesiæ, quam quæ in codicibus ma-
 nu scriptis sunt exarata. Non enim solum
 ad Prophetas ea pertinent, quæ atramento,
 vel in tabulis lapideis scripta habemus, sed ea
 etiam quæ Spiritu Dei viui in tabulis cordis
 carnalibus. His verbis significatur fundamē-

tum fidei nostræ esse Deum Spiritum Sanctum, cui loquenti per Prophetas, & sanctam Ecclesiam Prophetarum matrem, credendum est, & obsequendum.

Vnde varia illa nomina, quæ Spiritui Sancto scriptura tribuit, dicuntur?

A varijs effectis. Primò, dicitur digito Dei, tum ob donorum multitudinem; tum quod sicut quondam in Moyse tabulis impressus decalogus Dei digito, ita lex uangelica cordibus nostris per Spiritum Sanctum inscribatur.

Ioh. 15. Secundò, Paracletus, quod sonat adiutorium, & consolatorem; officium quippe digni spiritus est, interna suauitate pios consolari, modumq; his suggerere, deuotè Deum precandi, ad quos accesserit.

Ioh. 15. Tertio, Spiritus veritatis. 1. quia veritatem fidei Ecclesiam & Christianos omnino docet. 2. quia ipso Doctore intus loquenti discimus res, prout verè sunt, æstimare, & non lestes pro solidis, terrenas pro vanis putare. 3. quia sana consilia suggerit suis, iuxta illud

Psal. 84. *Audiam quid loquatur in me Dominus, quoniam loquetur pacem in plebem suam.*

Psal. 50. Quartò, Spiritus rectus, qui mentes nostras peccatorum sarcinis ad ima depressas erigit in cælum.

Psal. 50. Quintò, Spiritus principalis. Tame

sunt multa Spirituum genera hic tamen est præcipuus, cui sunt aures præbendæ.

Sextò, Spiritus adoptionis filiorum Dei, qui solus nos efficit Dei filios: *ipse enim Spiritus reddit testimonium Spiritui nostro, quod sumus filij Dei.* Rom. 8.

Septimò, Donum, quia nobis à Patre & Filio gratis donatur, vt eo libere vti fruique valeamus. Quod sic non est intelligendum, atque si Spiritus Sanctus ipse in nos illabere- tur, in quibus prius non fuisset, qui vbique est; sed quod gratia Dei, charitas atque iusti- tia, cæteraq; ipsius dona, de quibus Isaias, & fructus de quibus Apostolus Paulus, ad nos veniant & nos afficiant. Isaiæ. 11. Galat. 5.

Collige fructus ex hoc articulo.

Discimus primo, non violare corpora nostra in quibus ceu templis sibi consecra- tis ac dicatis Spiritus Sanctus inhabitat; nec arbitrari nos esse profanos homines instar gentilium, qui tot Sacramentis Baptismi, confirmationis, Eucharistiæ, pœnitentiæ & Deo dedicati, & mancipati sumus.

2. Corda nostra illicitis desiderijs, & mori- bus purgare, vt prius recipiant liquorẽ gra- tiæ Sancti Spiritus, sicut enim vasculum pul- chrè dilutum, & alieno liquore vacuum, ad- mittit vinũ merum: Ita Christiani hominis animis peccatis & cõcupiscētijs liber, aptus

D 4 est,

est, qui sinceram gratiam diuini Spiritus accipiat, & intimis puræ mentis penetralibus repositam, iucundissimo cum fructu, magnaque cum voluptate conferuet.

ARTICVLVS NONVS.
SANCTAM ECCLESIAM CATHOLICAM, Sanctorum communionem.

Vnde nomen Ecclesiæ profluxit?

Postquam homo in peccatum lapsus, à vero DEI cultu & via salutis aberrauit, CHRISTVS in mundum veniens certam quandam hominum societatem instituit, legibusque instruxit, quam appellauit Ecclesiam, hoc est, congregationem euocatam.

Primò, quod ad eam nemo nisi à Christo euocatus veniat.

Secundò, quod non coactus (vnde vetus nomen synagogæ imponere illi noluit) sed sponte sua.

Tertiò, vt qui in ea essent, hoc beneficium agnoscerent, quod ex cætu impiorum, ad congregationem iustorum assumpti essent.

Quartò, vt meminissent non propterea securitatem sibi polliceri, quia vocati essent; *siquidem multi sunt vocati, pauci verò electi.*

Quo consilio Christus hanc hominum congregationem sibi delegit?

Vt